Nieuwsbrief - STAB OGR Updates

Nummer 25, 2022

Redactie: mr. G.A. Keus, mr. J.K. van de Poel, mr. ir. O.W.J.M. Scholte, mr. R. Veenhof en bc. K-RMT P.A.H.M. Willems.

INHOUDSOPGAVE

Hof van Justitie van de Europese Unie

Hof van Justitie van de Europese Unie, ECLI:EU:C:2022:885 17-11-2022
Prejudiciële beslissing/Kra

Rechtbank

Rechtbank Oost-Brabant, ECLI:NL:RBOBR:2022:5198 29-11-2022
Handhaving/Noord-Brabant
Rechtbank Oost-Brabant, ECLI:NL:RBOBR:2022:5116 23-11-2022
Omgevingsvergunning milieu/Noord-Brabant
Rechtbank Oost-Brabant, ECLI:NL:RBOBR:2022:5107 21-11-2022
Handhaving/Noord-Brabant

Raad van State

Raad van State, ECLI:NL:RVS:2022:3505 30-11-2022
Omgevingsvergunning/Leidschendam-Voorburg
Raad van State, ECLI:NL:RVS:2022:3406 23-11-2022
Watervergunning/Waterschap Noorderzijlvest
Raad van State, ECLI:NL:RVS:2022:3138 02-11-2022
Planschade/Arnhem

RECHTSPRAAK

Omgevingsvergunning milieu/Noord-Brabant

De rechtbank oordeelt dat het, gelet op de nieuwe wijze waarop de milieubelastende activiteit in de Omgevingswet zal zijn geregeld, onvoldoende rechtszeker is als de openingstijden niet in de vergunning zelf staan.

Casus

Revisievergunning voor een afvalverwerkingsbedrijf. De vergunning ziet op wijziging en uitbreiding van de inrichting met een nieuw perceel. Vergunninghoudster wil de nieuwe locatie in gebruik nemen voor het bewerken, sorteren en op- en overslaan van afvalstoffen. De opslag van afvalstoffen wordt in de beoogde situatie opnieuw ingericht over twee locaties. De houtshredder en de zandwasser worden verplaatst. Eisers betogen onder meer dat zij geluidsoverlast ervaren.

Rechtsvraag

Is met het bestreden besluit voldoende gegarandeerd dat het bedrijf niet voor 06:00 uur opengaat?

Uitspraak

De rechtbank is echter wel van oordeel dat het college in het bestreden besluit had moeten bepalen dat het bedrijf pas om 06:00 uur open mag gaan. Het college heeft er op gewezen dat in de beschrijving van de representatieve bedrijfssituatie in het akoestisch rapport staat dat het bedrijf om 06:00 uur open gaat en dat het rapport deel uitmaakt van het bestreden besluit, maar dat is niet opgenomen als vergunningvoorschrift. De rechtbank vindt in dit geval dat met de beschrijving in een akoestisch rapport de openstelling van 06:00 uur onvoldoende is verzekerd. Daar hebben eisers volgens de rechtbank weinig aan als de Omgevingswet in werking treedt. Onder de Omgevingswet is het bedrijf aangewezen als milieubelastende activiteit als bedoeld in paragraaf 3.5.5 van het Besluit activiteiten leefomgeving. Het is niet aangewezen als een bedrijf waarvoor een omgevingsvergunning voor een milieubelastende

activiteit nodig is. De vergunningsvoorschriften in het bestreden besluit gelden op grond van artikel 4.13, derde lid, van de Invoeringswet Omgevingswet, als maatwerkvoorschriften, maar de beschrijving van de representatieve bedrijfssituatie in het akoestisch rapport is geen vergunningsvoorschrift. De rechtbank zal daarom zelf een middelvoorschrift opnemen dat het bedrijf niet opengaat voor 06:00 uur in de ochtendperiode. De rechtbank heeft dit op de zitting voorgehouden aan partijen en die hebben er geen bezwaren tegen. De rechtbank is van oordeel dat op deze manier het bedrijf inclusief uitbreiding voldoende in evenwicht is met de overige functies in de omgeving (de woonwijk van eisers).

Instantie: Rechtbank Oost-Brabant
Datum uitspraak: 23-11-2022
ECLI: ECLI:NL:RBOBR:2022:5116
Zaaknummer: 21/2652
Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Handhaving/Noord-Brabant

Het college heeft onvoldoende gemotiveerd waarom handhaven in dit geval niet onevenredig is.

Casus

Naar aanleiding van een brand heeft het college van gedeputeerde staten de vergunning van AVI uit 2001 onderzocht en geconcludeerd dat de maximale opslagcapaciteit voor bewerkt en onbewerkt schroot op het terrein van AVI was begrensd tot 1.250 ton. Er is alleen jarenlang veel meer schroot opgeslagen op het terrein van AVI. AVI lijkt de beperking niet in de gaten te hebben gehad en het college heeft er jarenlang niet op gecontroleerd. Het college heeft AVI op 26 november 2021 onder oplegging van een dwangsom gelast om niet meer dan 1.250 ton schroot op te slaan. Vervolgens is er in totaal voor € 105.000 aan dwangsommen ingevorderd.

AVI betoogt dat de handhaving van de opslagcapaciteit in dit geval onevenredig is. Zij wijst er op dat het niet haar bedoeling is geweest de opslagcapaciteit tot 1.250 ton te begrenzen en dat sprake is geweest van een kennelijke misslag. Ook het college heeft deze misslag laten voortbestaan. De de maximale opslagcapaciteit tot de brand nooit een issue is geweest.

Rechtsvraag

Is handhavend optreden in dit geval onevenredig?

Uitspraak

De rechtbank beantwoordt de vraag of (het college onvoldoende heeft onderbouwd dat) handhavend optreden in deze vorm niet onevenredig is over de boeg van de uitspraak van de Afdeling van 2 februari 2022, ECLI:NL:RVS:2022:285 . In die uitspraak heeft de Afdeling uitgesproken dat besluiten in het kader van het evenredigheidsbeginsel in beginsel moeten worden getoetst op, kort gezegd, geschiktheid, noodzakelijkheid en evenwichtigheid. De intensiteit van de toetsing, en ook of aan alle drie deze punten moet worden getoetst, hangt af van de context. Belangrijke oriëntatiepunten zijn (i) de aard en het gewicht van de bij het besluit betrokken belangen en (ii) de ingrijpendheid van het besluit en de mate waarin het

fundamentele rechten van de belanghebbenden aantast (iii). In dit geval zijn zowel de belangen voor AVI als voor de omgeving van AVI ('s-Hertogenbosch) groot.

De rechtbank is van oordeel dat de vergunning voldoende duidelijk is en verwijst naar hetgeen hiervoor is overwogen. Dit is echter wel een wijsheid achteraf. Het college en AVI hebben de 20 jaar voor de brand geen aandacht gehad voor de begrenzing van de opslagcapaciteit. De rechtbank sluit ook niet uit dat de in de aanvraag genoemde begrenzing van de opslagcapaciteit van schroot destijds niet de bedoeling is geweest van AVI en dat mogelijk sprake is van een vergissing. AVI heeft op de zitting onweersproken gesteld dat zij haar volledige bewerkingscapaciteit nu niet kan benutten. Ook kan de rechtbank zich voorstellen dat AVI nu veel meer tijd kwijt is aan het organiseren van haar logistieke proces. De rechtbank is van oordeel dat het college deze omstandigheden had moeten betrekken bij de vraag of het onverkort handhaven op een enkel getal in een tabel, bij een vergunning van 20 jaar oud, wel de beste manier is om het beoogde doel, het beperken van ernstige gevolgen van brand te bereiken.

De rechtbank is verder van oordeel dat het college onvoldoende heeft gemotiveerd dat het begrenzen van de opslagcapaciteit noodzakelijk is om verdere risico's voor de brandveiligheid te voorkomen. (...)

Het college hecht terecht veel waarde aan de belangen van de omgeving van AVI. Een herhaling van de branden van 2021 moet worden voorkomen. De belangen van AVI komen naar oordeel van de rechtbank onvoldoende aan bod in de belangenafweging van het college. De rechtbank sluit op basis van de financiële stukken van AVI, waar alleen de rechtbank kennis van heeft genomen, niet op voorhand uit dat de financiële positie van AVI door de last onder dwangsom zal verslechteren. Ook sluit de rechtbank niet uit dat, als AVI haar bedrijfsvoering staakt of haar volledige bewerkingscapaciteit niet meer kan benutten, in de regio in ruime zin niet voldoende capaciteit voorhanden is om autowrakken te recyclen. (...)

Gelet op deze bedenkingen, is de rechtbank van oordeel dat het college onvoldoende heeft gemotiveerd dat handhavend optreden zoals in de last onder dwangsom in dit geval niet onevenredig is.

Instantie: Rechtbank Oost-Brabant
Datum uitspraak: 21-11-2022
ECLI: ECLI:NL:RBOBR:2022:5107
Zaaknummer: 22/1365 en 22/2284

Wetsartikelen: 3:2 Awb

RECHTSPRAAK

Handhaving/Noord-Brabant

Rechtbank is bevoegd kennis te nemen van het beroep. Het college heeft onvoldoende gemotiveerd dat onverkorte handhaving van de last tot een evenredig resultaat leidt.

Casus

Bij besluit van 20 december 2021 heeft het college van gedeputeerde staten van Noord-Brabant (het college) vier lasten onder dwangsom opgelegd voor tekortkomingen in de afvalstoffenadministratie. Eiseres zou een vergunningvoorschrift, artikelen van de Wet milieubeheer en artikelen van het Besluit melden afvalstoffen en gevaarlijke afvalstoffen hebben overtreden. Bij het bestreden besluit van 1 juli 2022 heeft het college de lasten in stand gelaten. Voor zover de last ziet op het overtreden van het vergunningvoorschrift heeft eiseres beroep ingesteld bij de rechtbank.

Rechtsvragen

1. Is de rechtbank bevoegd om kennis te nemen van het beroep, gericht tegen last 1 in het bestreden besluit?

2. Is handhavend optreden (in de huidige vorm) niet onevenredig?

Uitspraak

1. De rechtbank moet ambtshalve (zelf) beoordelen of zij bevoegd is om van het beroep kennis te nemen en overweegt daarover als volgt.

Vergunningvoorschrift 5.1.1 van de revisievergunning luidt:

'Vergunninghoudster dient een administratie te voeren van de binnen de inrichting aanwezige afvalstoffen, grondstoffen en hulpstoffen.

a. Uit deze administratie moet wekelijks kunnen worden afgeleid hoe groot de aanwezige voorraad afvalstoffen, grondstoffen en hulpstoffen is. De opzet en uitvoering van deze administratie dienen zodanig te zijn dat, per ontvangen c.q. afgegeven partij, ten minste de volgende gegevens worden geregistreerd:

- de hoeveelheid (in kg);

- een omschrijving van de aard en samenstelling;

- de afvalstofcode (overeenkomstig de afvalstofcodelijst);

- het afvalstroomnummer (voor zover van toepassing);

- de opslaglokatie (vaknr, etc.);

- het factuurnummer.'

Last 1 van het dwangsombesluit van 20 december 2021 (het niet volledig naleven van de registratieverplichting in verband met de afvalstoffenadministratie) is opgelegd in verband met overtreding van voorschrift 5.1.1 van de revisievergunning en is gebaseerd op artikel 2.3, onder a, van de Wabo. Tegen overtreding van dit artikel staat op grond van artikel 2 van bijlage 2 bij de Algemene wet bestuursrecht (Awb) geen rechtstreeks beroep open bij de Afdeling. Daarom is de rechtbank bevoegd te oordelen over dit beroep. Last 2 (meldplicht ingenomen afvalstoffen) is gebaseerd op overtreding van artikel 10.40 van de Wm. Last 3 (registratieplicht afgegeven afvalstoffen) is gebaseerd op artikel 10.38 van de Wm en artikel 7 van het Besluit melden. Last 4 (correct gebruik afvalstroomnummers) is gebaseerd op artikel 8 en 9 van het Besluit Melden. Tegen handhavingsbesluiten op grond van hoofdstuk 10 van de Wm en het Besluit melden staat op grond van artikel 2 van bijlage 2 bij de Awb rechtstreeks beroep open bij de Afdeling.

Zoals de Afdeling heeft overwogen in de uitspraak van 16 maart 2018 (ECLI:NL:RVS:2018:905) is in het geval van een onsplitsbaar handhavingsbesluit de Afdeling in eerste aanleg bevoegd om van het beroep kennis te nemen. Last 1 (registratieverplichting in verband met de afvalstoffenadministratie) is opgelegd in verband met overtreding van vergunningvoorschrift 5.1.1 van de revisievergunning. Last 4 is opgelegd in verband met het niet correcte gebruik van afvalstroomnummers door AVI. De artikelen 8 en 9 van het Besluit melden zien op het verstrekken van afvalstroomnummers aan het Landelijk Meldpunt Afvalstoffen. AVI wordt verweten onjuiste afvalstroomnummers te hebben gebruikt/gemeld.

De rechtbank is van oordeel dat de gedraging die de overtreding van last 1 heeft veroorzaakt niet alleen het op juiste wijze registreren van het afvalstroomnummer betreft, maar ook het niet opnemen in het weegbrugbestand van gegevens van ontdoener en transporteur, een factuurnummer en opslaglocatie. Ook ontbreken gegevens met betrekking tot de uitgaande stoffen (naam adres en woonplaats van transporteur en ontvanger, evenals benaming, omschrijving van aard, eigenschappen en samenstelling van de uitgaande stof) en de wijze waarop de stoffen worden toegepast. Het gaat dus niet alleen om het niet juist registeren van afvalstroomnummers. Daarmee zijn de gedragingen die tot overtreden van last 1 kunnen leiden voldoende te onderscheiden van gedragingen die betrekking hebben op de andere lasten. Dit brengt de rechtbank tot de conclusie dat zij bevoegd is kennis te nemen van het aan haar voorgelegde geschil ten aanzien van last 1 van het dwangsombesluit van 20 december 2021.

2. De rechtbank beantwoordt de vraag of handhavend optreden in deze vorm niet onevenredig is in lijn met de uitspraak van de Afdeling van 2 februari 2022 (ECLI:NL:RVS:2022:285). In die uitspraak heeft de Afdeling uitgesproken dat besluiten in het kader van het evenredigheidsbeginsel in beginsel moeten worden getoetst op (kort gezegd) geschiktheid, noodzakelijkheid en evenwichtigheid. De intensiteit van de toetsing, en ook of aan alle drie deze punten moet worden getoetst, hangt af van de context. Belangrijke oriëntatiepunten zijn (i) de aard en het gewicht van de bij het besluit betrokken belangen en (ii) de ingrijpendheid van het besluit en de mate waarin het fundamentele rechten van de belanghebbenden aantast (iii). In dit geval zijn zowel de belangen voor AVI als voor de omgeving van AVI ('s-Hertogenbosch) groot.

De rechtbank is van oordeel dat een last onder dwangsom in beginsel een geschikt middel kan zijn om op te treden tegen overtredingen van vergunningvoorschriften, zoals een verplichting tot een nauwkeurige afvalstoffenadministratie. De rechtbank vindt dat het college in het gemaakte verbeterplan en de reeds doorgevoerde verbeteringen geen aanleiding heeft hoeven zien om af te zien van handhaving. Het college hecht groot belang aan het blijvend naleven van de vergunningvoorschriften voor de afvalstoffenadministratie en de rechtbank kan het college volgen dat strikt toezicht gebaat is bij handhaving via een last onder dwangsom.

Een nauwkeurige afvalstoffenadministratie draagt bij aan een (toezicht op) een veilige leefomgeving. Daarvoor is echter meer nodig dan alleen handhaving via dwangsommen. Het is ook belangrijk dat AVI en de toezichthouder goed blijven samenwerken. AVI moet transparant zijn (ook ten aanzien van fouten) en de mogelijkheid hebben om te leren van onvolkomenheden. De rechtbank begrijpt verder dat de afvalstoffenadministratie van AVI

omvangrijk en complex is. Ook bij een nauwkeurig systeem valt een menselijke fout niet uit te sluiten. AVI heeft ook belang bij een bedrijfsvoering waarin vergissingen, ondanks voldoende voorzorgsmaatregelen, bespreekbaar blijven zonder dat er per definitie steeds een sanctie volgt.

Last 1 heeft tot gevolg dat ook een incidentele vergissing, zolang deze 10 ton afval of meer betreft, steeds tot het verbeuren van een dwangsom leidt. De rechtbank is van oordeel dat het college noch schriftelijk, noch ter zitting, duidelijk heeft gemaakt waarom een dergelijke strikte last noodzakelijk is en hoe de betrokken belangen daarbij zijn afgewogen. Ook de keuze van een marge van 10 ton is niet nader gemotiveerd, gelet op de mogelijkheid dat een enkele vergissing in de administratie tot een tekortkoming van een veelvoud daarvan kan leiden. Daarmee komt de rechtbank tot de conclusie dat het college onvoldoende heeft gemotiveerd dat onverkorte handhaving van last 1 (in de huidige vorm) tot een evenredig resultaat leidt. Deze grond slaagt.

Instantie: Rechtbank Oost-Brabant
Datum uitspraak: 29-11-2022
ECLI: ECLI:NL:RBOBR:2022:5198
Zaaknummer: 22/1809
Wetsartikelen: 3:4 lid 2 Awb, 2.3 onder a Wabo en 2 bijlage II Awb

RECHTSPRAAK

Omgevingsvergunning/Leidschendam-Voorburg

Projectprocedure waterstaatswerken vereist geen omgevingsvergunning voor aanlegactiviteit in het plangebied.

Casus

Het college van burgemeester en wethouders van Leidschendam-Voorburg heeft een omgevingsvergunning verleend aan de Dijkencombi B.V. voor het project 'De Nieuwe Driemanspolder'. Voor dit project wordt de bestaande polder omgevormd van agrarisch gebied naar een waterberging met daarnaast ruimte voor recreatie en natuur. Om dit project mogelijk te maken, moet er onder meer een constructie worden gebouwd om het water de polder in te laten. Daarvoor heeft het gemeentebestuur een vergunning verleend. Appellanten zijn het niet eens met de vergunning. Zij voeren aan dat de vergunningverlening onzorgvuldig is geweest. Een deel van de werkzaamheden vindt op hun grond plaats.

De rechtbank heeft overwogen dat, gelet op de door het college in zijn verweerschrift gegeven toelichting over artikel 5.10 van de Waterwet, geen omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onder b, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) is vereist voor werkzaamheden die in het projectgebied ter uitvoering van het projectplan worden verricht. De omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onder b, van de Wabo is volgens de rechtbank daarom ten onrechte verleend.

Rechtsvraag

Is de vergunning ten onrechte verleend, omdat deze op grond van artikel 5.10 Waterwet niet vereist is?

Uitspraak

Op 20 april 2016 heeft de verenigde vergadering van het Hoogheemraadschap Rijnland het projectplan 'Piekberging Nieuwe Driemanspolder' vastgesteld. Onderdeel van dit projectplan is de bouw van de inlaatconstructie.

Het gaat om een projectplan voor een primaire waterkering als bedoeld in artikel 5.4 van de Waterwet. Op zo'n projectplan is ingevolge artikel 5.5 van de Waterwet de procedure van paragraaf 2 van hoofdstuk 5 van de Waterwet van toepassing. In artikel 5.10 staat dat een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder b, van de Wabo niet is vereist voor de uitvoering van ingevolge het bestemmingsplan vergunningplichtige werken en werkzaamheden, als die worden uitgevoerd in het gebied waarvoor het projectplan is vastgesteld. Uit de geschiedenis van de totstandkoming van deze bepaling volgt dat zo'n omgevingsvergunning niet nodig is, omdat de planologische aanvaardbaarheid van een project kan worden beoordeeld in het kader van de op grond van artikel 5.5 van de Waterwet vereiste provinciale goedkeuring van het projectplan.

Het grootste deel van de werkzaamheden die worden verricht, vindt plaats in het projectgebied. Voor die werkzaamheden is, zoals volgt uit wat hiervoor is overwogen, geen omgevingsvergunning op grond van artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onder b, van de Wabo vereist. Dat, zoals appellanten aanvoeren, de planologische aanvaardbaarheid in de procedure over het projectplan niet voldoende is beoordeeld, kan daaraan niet afdoen. Het oordeel van de rechtbank is in zoverre juist.

Tijdens de zitting heeft het college bevestigd dat een deel van de werkzaamheden, waarvoor de omgevingsvergunning is aangevraagd, namelijk de aanlanding van de dam, plaatsvindt op het perceel van appellanten. Dat perceel ligt niet in het projectgebied. Dat betekent dat artikel 5.10 van de Waterwet niet van toepassing is op die werkzaamheden. De rechtbank heeft dus in zoverre ten onrechte in artikel 5.10 van de Waterwet aanleiding gezien te oordelen dat een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onder b, van de Wabo niet is vereist.

Instantie: Raad van State
Datum uitspraak: 30-11-2022
ECLI: ECLI:NL:RVS:2022:3505
Zaaknummer: 202103076/1/R3
Wetsartikelen: 5.5 Waterwet, 5.10 Waterwet en 2.1 Wabo

RECHTSPRAAK

Prejudiciële beslissing/Kra

Nationale criteria mogen niet in de weg staan aan de doelstelling van een EU-richtlijn.

Casus

In Oostenrijk heeft een aantal landbouwers het bedrijf Porr Bau benaderd om afgegraven materiaal te verkrijgen met het oog op grondaanpassing en verbetering van hun landbouwpercelen. Op dat moment was het niet zeker dat dit bedrijf in staat zou zijn om aan hun vraag te voldoen. Ingevolge die vraag heeft het bedrijf vervolgens een geschikt bouwproject gekozen en daar het materiaal afgegraven. Vervolgens heeft dit bedrijf het gevraagde niet-verontreinigd afgegraven materiaal van kwaliteitsklasse A1 (naar Oostenrijkse recht de hoogste kwaliteitsklasse van afgegraven grond) geleverd. Het materiaal is volgens Oostenrijks recht geschikt voor het gewenste gebruik.

Het bevoegd gezag heeft echter vastgesteld dat het genoemde materiaal een afvalstof is in de zin van de federale wet op het afvalstoffenbeheer, en dat dit materiaal niet de einde-afvalfase heeft bereikt, hoofdzakelijk omdat niet aan bepaalde formele criteria (met name registratie- en documentatieverplichtingen) was voldaan. Om duidelijkheid te verkrijgen of formele criteria aan de einde-afvalfase status in de weg mogen staan als die niet relevant zijn voor de bescherming van het milieu, heeft de rechtbank het Hof van Justitie van de EU prejudiciële vragen gesteld.

Rechtsvraag

Verzet artikel 6, eerste lid, van de Kaderrichtlijn afvalstoffen zich tegen een nationale regeling, op grond waarvan de einde-afvalfase niet kan aanvangen wanneer niet of niet volledig is voldaan aan formele criteria die geen milieurelevante invloed hebben op de uitgevoerde maatregel, hoewel aangetoond is dat het afgegraven materiaal voldoet aan de kwaliteitsklasse voor het beoogde gebruik?

Uitspraak

De doelstellingen van de Kra 2008/98 dreigen evenwel te worden miskend indien, ondanks het feit dat niet-verontreinigd afgegraven materiaal dat tot de hoogste kwaliteitsklasse behoort en geschikt is voor het verbeteren van landbouwstructuren, aan de specifieke criteria voldoet die zijn vastgesteld met naleving van de voorwaarden van artikel 6, eerste lid, van die richtlijn, dat materiaal na een kwaliteitscontrole waaruit blijkt dat het gebruik ervan niet schadelijk is voor het milieu of voor de menselijke gezondheid toch niet wordt geacht de einde-afvalfase te hebben bereikt.

Indien het hergebruik van dergelijk afgegraven materiaal wordt verhinderd door formele criteria, die niet relevant zijn voor de bescherming van het milieu, zoals de verwijzende rechter opmerkt, zouden deze inderdaad moeten worden beschouwd als strijdig met de doelstellingen van richtlijn 2008/98, namelijk, zoals blijkt uit de overwegingen 6, 8 en 29 ervan, het bevorderen van het toepassen van de in artikel 4 ervan bedoelde afvalhiërarchie, alsook van de nuttige toepassing van afvalstoffen en van het gebruik van door nuttige toepassing verkregen materialen, teneinde de natuurlijke hulpbronnen te beschermen en de ontwikkeling van een circulaire economie mogelijk te maken. Dergelijke maatregelen zouden in voorkomend geval de nuttige uitwerking van deze richtlijn kunnen ondermijnen.

Het is niet aanvaardbaar dat dergelijke formele criteria het bereiken van de doelstellingen van richtlijn 2008/98 in gevaar zouden brengen. Het is de verantwoordelijkheid van de verwijzende rechter, die als enige bevoegd is om de bepalingen van zijn nationaal recht uit te leggen, om te onderzoeken of dat in casu het geval is.

Uit deze overwegingen volgt dat als het in het hoofdgeding aan de orde zijnde afgegraven materiaal een behandeling voor nuttige toepassing heeft ondergaan en aan alle met naleving van artikel 6, eerste lid, onder a) tot en met d), van richtlijn 2008/98 vastgestelde specifieke criteria voldoet, hetgeen aan de verwijzende rechter staat om na te gaan, ervan moet worden uitgegaan dat het betrokken materiaal de einde-afvalfase heeft bereikt.

Instantie: Hof van Justitie van de Europese Unie
Datum uitspraak: 17-11-2022
ECLI: ECLI:EU:C:2022:885
Zaaknummer: C-238/21
Wetsartikelen: 3 punt 1 richtlijn 2008/98/EG, 5 lid 1 richtlijn 2008/98/EG en 6 lid 1 richtlijn 2008/98/EG

RECHTSPRAAK

Watervergunning/Waterschap Noorderzijlvest

Uit vergunning volgt onderhoudsplicht voor vergunninghouder, niet voor eigenaar aangrenzend perceel.

Casus

De stichting is eigenaresse van Smederij 24 tot en met 34 te Appingedam. Haar rechtsvoorgangster, Patrimonium, heeft het perceel 9 juli 1986 geleverd gekregen van de rechtsvoorgangster van de gemeente Eemsdelta. Het perceel is onderdeel van het zogenoemde Borga-terrein. Het perceel van de stichting is gelegen langs het Nieuwe Diep, met dien verstande dat zich tussen het Nieuwe Diep en dat perceel een strook van ongeveer anderhalve meter grond bevindt.

Op 23 december 2019 heeft de stichting het dagelijks bestuur verzocht om een last onder bestuursdwang en/of een last onder dwangsom op te leggen aan de gemeente. Volgens de stichting is de damwand ter hoogte van de Smederij 24 tot en met 34 te Appingedam dringend aan vervanging toe en is de gemeente onderhoudsplichtig.

De rechtbank heeft overwogen dat op 27 maart 1984 vergunning is verleend aan de gemeente voor het aanbrengen, hebben en onderhouden van een walbeschoeiing met een viertal steigers langs het Nieuwe Diep tegen het perceel, kadastraal bekend als gemeente Appingedam, sectie D, nr. 2726. De vergunning is destijds aan de gemeente verleend in het kader van de herinrichting van het zogenoemde Borga-terrein. Het college heeft de vergunning aangevraagd als eigenaresse van dat terrein met als doel het tegen afkalving en andere aantasting door het water te beschermen. Artikel 6.24 van de Waterwet bepaalt dat een vergunning van rechtswege ook geldt voor de rechtsopvolger van de vergunninghouder. Niet in geschil is dat de rechtsvoorgangster van de stichting op 8 juli 1986 een deel van het terrein gelegen langs het Nieuwe Diep van de gemeente geleverd heeft gekregen. Uit artikel 6.24 van de Waterwet volgt naar het oordeel van de rechtbank dat, voor zover de onderhoudsplicht betrekking heeft op de damwand langs dat deel, deze voor de stichting geldt. Een wijziging van de tenaamstelling van de vergunning is hiervoor niet vereist. De rechtbank volgt dan ook niet de redenering van de stichting dat, omdat zij geen eigenaresse van de damwand is geworden, de vergunning voor

haar geen onderhoudsplicht in het leven roept.

Rechtsvraag

Wie is onderhoudsplichtige van de damwand?

Uitspraak

Vaststaat dat in 1984 aan de gemeente een zaaksgebonden vergunning voor de damwand langs het aangrenzende perceel, het voormalige Borga-terrein, is verleend. Voorts staat vast dat uit die vergunning een onderhoudsplicht volgt, neergelegd in voorwaarde 4 van de vergunning, en dat die onderhoudsplicht bij de vergunninghouder ligt. Verder staat vast dat in 1986 (onder meer) het perceel waarop Smederij 24 tot en met 34 zich bevinden, dat deel uitmaakte van het voormalige Borga-terrein, in eigendom is overgedragen aan de rechtsvoorganger van de stichting. In de leveringsakte is verwezen naar twee tekeningen waarop het verkochte is afgebakend en waarin is opgenomen dat het verkochte aan de koopster wordt overgedragen 'in de staat waarin het zich bij de aanvaarding bevond, met alle lusten en lasten, rechten en verplichtingen, alsmede erfdienstbaarheden, zo heersende als lijdende, zo zichtbare als onzichtbare, hoe ook genaamd'. Verder staat vast dat tussen de damwand en het perceel van de stichting een groenstrook is gelegen.

De vergunning van 27 maart 1984 is verleend voor de damwand grenzend aan het voormalige Borga-terrein. Anders dan het dagelijks bestuur heeft gesteld, is het eigendom van de damwand, gelet op de tekst van de vergunning van 27 maart 1984, van belang. Uit de vergunning volgt namelijk niet dat de eigenaar van het aangrenzende perceel onderhoudsplichtig is maar, zoals in rechtsoverweging 8.1. is overwogen, de vergunninghouder. Dat de damwand de aangrenzende percelen beschermt en de aanvrager van de vergunning destijds deze aangrenzende percelen eveneens in eigendom had, maakt dat niet anders.

Voor het antwoord op de vraag wie als vergunninghouder en daarmee als onderhoudsplichtige moet worden aangemerkt is, gelet op het voorgaande, naar het oordeel van de Afdeling doorslaggevend wie als eigenaar van de damwand moet worden aangemerkt. De eigenaar van de damwand moet immers als rechtsopvolger van de vergunninghouder als bedoeld in artikel 6.24, eerste lid, van de Waterwet worden aangemerkt.

Instantie: Raad van State
Datum uitspraak: 23-11-2022
ECLI: ECLI:NL:RVS:2022:3406
Zaaknummer: 202107007/1/R1
Wetsartikelen: 6.24 Waterwet

RECHTSPRAAK

Planschade/Arnhem

Geen voorzienbaarheid op grond van ontheffingsmogelijkheden van bebouwingsvoorschriften in de bouwverordening. Ontheffingsmogelijkheden moeten bij de planvergelijking buiten beschouwing worden gelaten.

Casus

[Wederpartij] exploiteert sinds 1 januari 2009 op grond van een huurovereenkomst aan de Broerestraat 29A te Arnhem een onderneming met een horeca- en winkelfunctie. [Wederpartij] heeft gevraagd om een tegemoetkoming in planschade ten gevolge van het op 17 mei 2016 in werking getreden bestemmingsplan 'Bebouwing Kerkplein&rsquot (hierna: het bestemmingsplan), omdat het bestemmingsplan nieuwe bebouwing toestaat op het Kerkplein waarop zijn onderneming uitkijkt. Hierdoor is de weekmarkt op het plein verdwenen, zijn evenementen ter plaatse niet meer mogelijk, is het zicht op [wederpartij] verminderd en is er minder zon op het terras. Volgens [wederpartij] heeft dit geleid tot een daling van de omzet, waardoor hij inkomensschade lijdt.

Rechtsvraag

Kan wederpartij voorzienbaarheid worden tegengeworpen op grond van een ontheffingsmogelijkheid in de bouwverordening?

Uitspraak

Voor het aannemen van voorzienbaarheid is niet vereist dat verwezenlijking van de schadeveroorzakende overheidsmaatregel volledig en onherroepelijk vaststaat, of dat deze maatregel in detail is uitgewerkt of dat de omvang van de nadelige gevolgen met nauwkeurigheid kan worden bepaald. Beslissend is of op het moment van investering de mogelijkheid van de schadeveroorzakende overheidsmaatregel zodanig kenbaar was, dat hiermee bij de beslissing tot investering rekening kon worden gehouden.

(...)

Artikel 2.5.29, eerste lid, van de bouwverordening, dat als opschrift heeft 'Vergunningverlening in afwijking van de rooilijnen en de toegelaten bouwhoogte in geval van voorbereiding van nieuw ruimtelijk beleid', luidt:

'In andere gevallen dan bedoeld in de artikelen 2.5.8, 2.5.14 en 2.5.28 kan het bevoegd gezag afwijken van de verboden tot bouwen met overschrijding van de voor- en van de achtergevelrooilijn, en van het verbod tot bouwen met overschrijding van de maximale bouwhoogte indien:

a. er voor het betreffende gebied geen bestemmingsplan of beheersverordening of projectbesluit van kracht is;

b. geen aanhoudingsgronden zoals genoemd in artikel 3.3 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht van toepassing is;

c. de activiteit in overeenstemming is met in voorbereiding zijnd toekomstig ruimtelijk beleid;

d. de activiteit niet in strijd is met een goede ruimtelijke ordening, en

e. de motivering van het besluit een goede ruimtelijke onderbouwing bevat.'

De onder a t/m e vermelde vereisten gelden cumulatief. Dat wil zeggen dat het college alleen gebruik kon maken van de in de aanhef van artikel 2.5.29, eerste lid, vermelde afwijkingsbevoegdheid als aan al deze vereisten was voldaan. Het geheel van deze vereisten vormt een sterk beperkende voorwaarde voor toepassing van de afwijkingsbevoegdheid. De realisering van bebouwing op het Kerkplein met overschrijding van de rooilijnen en de maximale bouwhoogte was daarom voor een redelijk denkend en handelend investeerder niet zonder meer voorzienbaar. Vergelijk de uitspraak van de Afdeling van 23 november 2016, onder 7.3, ECLI:NL:RVS:2016:3139.

In dit geval is verder het volgende van belang. Het college heeft niet bestreden dat er geen beleid in voorbereiding was dat bebouwing van het Kerkplein zou toestaan ten tijde van de start van [wederpartij] op 1 januari 2009. Er was toen geen toekomstig ruimtelijk beleid voor het Kerkplein in voorbereiding. Zonder de aanwezigheid van dergelijk beleid, dat openbaar is gemaakt, is toepassing van de ontheffingsbevoegdheid van artikel 2.5.29, eerste lid, van de bouwverordening onvoldoende concreet en kenbaar. Omdat aan het vereiste van artikel 2.5.29, onder c, van de bouwverordening niet was voldaan, bestond er voor [wederpartij] op 1 januari 2009 geen aanleiding om bij de investeringsbeslissing rekening te houden met de kans dat het Kerkplein met overschrijding van de voorgevelrooilijnen en de toegelaten

bouwhoogte zou worden bebouwd.

De rechtbank heeft terecht geoordeeld dat het college [wederpartij] ten onrechte op grond van artikel 2.5.29, eerste lid, van de bouwverordening actieve risicovaarding heeft tegengeworpen.

Instantie: Raad van State
Datum uitspraak: 02-11-2022
ECLI: ECLI:NL:RVS:2022:3138
Zaaknummer: 202105168/1/A2
Wetsartikelen: 6.1 Wro en 6.3 Wro